

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης

Ενημερωτικό Δελτίο αρ. 3

Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2024

Το Ενημερωτικό Δελτίο του Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΙΦΕ) έχει ως στόχο να ενημερώνει σχετικά με τις δράσεις και τα νέα των μελών και των φοιτητών του Τμήματος. Η Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης είναι ένα διεπιστημονικό πεδίο, το οποίο μελετά την επιστήμη ως σύνθετο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο και αναδεικνύει τις φιλοσοφικές διαστάσεις των θεωριών και της πρακτικής της. Εξετάζει τις φιλοσοφικές, εννοιολογικές, και ιστορικές προσεγγίσεις της επιστήμης εν γένει, των επιμέρους επιστημών (φυσικές επιστήμες, ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες, επιστήμες της ζωής και της νόησης, μαθηματικά και λογική) και της τεχνολογίας. Τα [μέλη ΔΕΠ](#) του Τμήματος περιλαμβάνουν μερικούς από τους πιο ειδικούς παγκοσμίως στον τομέα τους, ενώ αρκετοί από τους καθηγητές του Τμήματος ηγούνται ή συνεργάζονται σε [διεθνή ερευνητικά προγράμματα](#). Το Τμήμα αποτελείται από τρεις Τομείς: Ιστορίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας, Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας και Επιστημών της Γνώσης και της Νόησης. Προσφέρει το μοναδικό [προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών](#) στην Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης στην Ελλάδα και 9 [μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών](#) στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, τα οποία καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη φιλοσοφική έρευνα στο πλήρες εύρος της, την ιστορία των επιστημών και της τεχνολογίας, τη σχέση κοινωνίας-επιστήμης-τεχνολογίας, τις επαυξημένες κειμενικές σπουδές, και τη σύγχρονη γνωστική ψυχολογία. Το ΙΦΕ είναι ένα από τα Τμήματα Ανθρωπιστικών Σπουδών στην Ελλάδα με τους υψηλότερους δείκτες διεθνών ετεροαναφορών.

Βραβεύσεις και Διακρίσεις

• Το Τμήμα συγχαίρει τον Δρ. Μιχάλη Σωτηρόπουλο, ο οποίος εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικών Σπουδών στο

Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου. Ο Δρ. Σωτηρόπουλος είναι μεταδιδάκτορας του Τμήματος και μέλος της ερευνητικής ομάδας του Καθηγητή Αριστείδη Χατζή.

Ερευνητικά Νέα

- Ο Καθηγητής **Αριστείδης Χατζής** διεξήγαγε έρευνα στα αρχεία του **Φόρειν Όφισ** στο Λονδίνο και στο αρχείο των Shelley στη Δημόσια Βιβλιοθήκη της Νέας Υόρκης, τον Νοέμβριο του 2023 και τον Ιανουάριο του 2024, αντίστοιχα. Ένα από τα ευρήματα της έρευνάς του στο Λονδίνο παρουσιάστηκε στην εφημερίδα [Καθημερινή](#) (31/12/2023). Θα δώσει μια σειρά 4 διαλέξεων στην [Πύρνα](#) με θέμα τα ευρήματα από την έρευνά του από το 2018 μέχρι σήμερα. Στις αρχές Ιανουαρίου παρουσίασε εργασία του με θέμα την αντιμετώπιση της επιδημίας πανώλης του 1828 από τον Ιωάννη Καποδίστρια, στο ετήσιο συνέδριο της

American Historical Association στο Σαν Φρανσίσκο.

- Ο **Κωνσταντίνος Κωνσταντής**, υποψήφιος διδάκτορας του ΙΦΕ (επιβλέπων: Καθηγητής **Τέλης Τύμπας**), ξεκίνησε την επίσκεψή του ως **visiting doctoral student στο Leverhulme Centre for the Future of Intelligence, University of Cambridge, Ηνωμένο Βασίλειο**. Διδακτορικός υπότροφος του ΕΛΙΔΕΚ, με ειδίκευση στην ανάδυση του πεδίου engineering ethics (με εστίαση σε AI ethics), ο Κωνσταντίνος ολοκλήρωσε πρόσφατα πρακτική άσκηση στην Ελληνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνηθικής και στο IEEE History Center (ΗΠΑ), ως Elizabeth & Emerson Pugh Young Scholar in Residence.

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (περασμένες)

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ **Βασίλειος Καρακώστας** έδωσε ομιλία με τίτλο “**Perspectivist Account of Truth-Theoretic Semantics in Quantum Mechanics**” στο **9th European Conference of Philosophy of Science Association (EPSA)** τον Σεπτέμβριο 2023 στο Βελιγράδι της Σερβίας

- Η μεταδιδάκτορας του ΙΦΕ **Γιούλη Φωκά-Καβαλιεράκη** συμμετείχε με προφορική παρουσίαση σε συνέδριο που διοργάνωσε το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Λονδίνου στις **16 Νοεμβρίου 2023**. Η έρευνά της πραγματοποιήθηκε στο Εργαστήριο Βένθους του Τμήματος Βιολογίας του ΕΚΠΑ και είχε θέμα “**Problem solving and exploratory behavior in Octopus**

vulgaris in captivity” (σε συνεργασία με τον Καθ. Δ. Ε. Ραϊτσο). Το πρώτο μέρος της έρευνάς της είχε και πάλι παρουσιαστεί στο ίδιο Μουσείο, τον Νοέμβριο του 2022.

Ομιλία, Δρ. Γιούλη Φωκά-Καβαλιεράκη, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Λονδίνο

- Ο Καθηγητής του ΙΦΕ **Θόδωρος Αραμπατζής** έδωσε ομιλία με τίτλο “**Contingency and counterfactuals in**

“understanding science historically” στα πλαίσια του διεθνούς συνεδρίου “Explanation and Understanding in Philosophy of Science”, το οποίο οργανώθηκε από το Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Βελιγραδίου και την Σερβική Ακαδημία Επιστημών στο Βελιγράδι, 5-8 Δεκεμβρίου 2023.

- Με συμμετοχή 200 διδασκουσών και διδασκόντων από τη δευτεροβάθμια και πρωτοβάθμια εκπαίδευση έλαβε χώρα, την Τετάρτη 24 Ιανουαρίου 2024, η Ημερίδα «**Περιβάλλον, Αειφορία, Εκπαίδευση: Η συμβολή του πεδίου Επιστήμη, Τεχνολογία, Κοινωνία – Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας (STS)**», η οποία οργανώθηκε από την Περιφερειακή Δ/νση Εκπ/σης ΑΜΘ, Δ/νση Α΄θμιας Εκπ/σης Ροδόπης, Δ/νση Β΄θμιας Εκπ/σης Ροδόπης, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΕΠΕΑ) ΑΜΘ Μαρώνας και Φιλίππων. Συμμετείχαν με διαλέξεις ο **Τέλης Τύμπας**, καθηγητής του ΙΦΕ και διευθυντής του μεταπτυχιακού προγράμματος STS, η Δρ. **Γεωργία Φέρμελη**, μέλος ΕΔΙΠ του ΙΦΕ, ο Δρ. **Γιώργος Βελεγράκης**, διδάσκων του μαθήματος STS για το περιβάλλον και την αειφορία στο μεταπτυχιακό STS, και ο Δρ. **Κώστας Βαττές**, απόφοιτος του προγράμματος διδακτορικών σπουδών του ΕΚΠΑ και καθηγητής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην περιφέρεια της Θράκης.

- Τη Δευτέρα **15 Ιανουαρίου 2024** με την ευκαιρία του εορτασμού της **Παγκόσμιας Ημέρας Λογικής** έγιναν στην Αίθουσα Α στο κτήριο

διδασκαλίας του Τμήματος ΙΦΕ μια σειρά από ομιλίες και παρεμβάσεις πάνω στο αντικείμενο της λογικής. Ως Παγκόσμια Ημέρα Λογικής έχει οριστεί, μετά από απόφαση της UNESCO, η 14η Ιανουαρίου (στην Ελλάδα για τεχνικούς λόγους εορτάστηκε στις 15 Ιανουαρίου). Πρόκειται για τη μέρα θανάτου του Kurt Gödel και γέννησης του Alfred Tarski. Η Παγκόσμια Ημέρα Λογικής γιορτάζεται και στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια με πρωτοβουλία και οργάνωση του αναπληρωτή καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Πέτρου Στεφανέα. Η φετινή διοργάνωση έγινε σε συνεργασία του ΕΜΠ με το ΙΦΕ. Κεντρικός ομιλητής της φετινής εκδήλωσης ήταν ο Αναπληρωτής Καθηγητής του ΙΦΕ **Γιάννης Στεφάνου** με θέμα «**Μια Θεωρία Αλήθειας**». Στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση και μετά μίλησαν όλοι οι παρευρισκόμενοι για τη δουλειά που έχουν κάνει, ή θα ήθελαν να κάνουν, στη λογική. Η εκδήλωση μεταδόθηκε και διαδικτυακά, ενώ η βιντεοσκοπήσή της έχει αναρτηθεί σε αυτόν τον [σύνδεσμο](#) (αναζήτηση με τον όρο «world logic day»). Με φυσική παρουσία την παρακολούθησαν περίπου σαράντα άτομα.

Κοινό, Παγκόσμια Ημέρα Λογικής, Αίθουσα Α, ΙΦΕ

- Η εναρκτήρια εκδήλωση του νέου Εργαστηρίου Πολιτικής και Θεσμικής Θεωρίας και Ιστορίας των

Ιδεών έλαβε χώρα στο μέγαρο της Βουλής των Ελλήνων και ειδικότερα στην ιστορική αίθουσα της Γερουσίας. Το συνέδριο με τίτλο **«Το 1821 στην Πρώτη Σελίδα: Η Ελληνική Επανάσταση στον Διεθνή και Εγχώριο Τύπο»** συνδιοργανώθηκε με τη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων και τη Βρετανική Σχολή Αθηνών. Είχε δύο ομιλίες και 29 εισηγήσεις.

Ομιλία Καθηγητή Αριστείδης Χατζή, Αίθουσα Γερουσίας, Βουλή των Ελλήνων

Στην έναρξη του συνεδρίου ο Καθηγητής **Αριστείδης Χατζής**, παρουσίασε ένα μεγάλο ερευνητικό πρόγραμμα με θέμα τις **«Εφημερίδες της Επανάστασης»**, που ξεκίνησε το 2020 με χρηματοδότηση από την Επιτροπή «Ελλάδα 2021» και το ΕΚΠΑ και συνεχίζεται μέχρι το τέλος του 2025 με χρηματοδότηση του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ) και του ΕΚΠΑ. Στο πρώτο μέρος του έργου αποδελτιώθηκαν οι 23 εφημερίδες που εκδόθηκαν στον επαναστατημέ-

νο χώρο, από το 1821 μέχρι το 1832, δηλαδή 1.770 ξεχωριστά τεύχη, 8.300 σελίδες, πάνω από 30.000 διαφορετικά δημοσιεύματα (ειδήσεις, ειδησάρια, άρθρα, επιστολές, ανακοινώσεις, επίσημα έγγραφα). Έχουν, επίσης, αποδελτιωθεί (για ό,τι αφορά την Ελληνική Επανάσταση) η επίσημη εφημερίδα των Ιονίων Νήσων που κυκλοφορούσε στα Επτάνησα και η εφημερίδα *Times* του Λονδίνου.

Συνεδροί και κοινό, «Πρώτη Σελίδα: Η Ελληνική Επανάσταση στον Διεθνή και Εγχώριο Τύπο», Αίθουσα Γερουσίας, Βουλή των Ελλήνων

Η εφημερίδα *Times* περιλαμβάνει 4.000 δημοσιεύματα σχετικά με την Επανάσταση, από το 1821 έως το 1832. Στη νέα φάση του προγράμματος θα αποδελτιωθούν άλλες 17 εφημερίδες (10 βρετανικές, 4 γαλλικές, 1 αυστριακή, 1 ιταλική, 1 ισπανική). Τα πορίσματα θα αναρτηθούν ελεύθερα σε ειδικό ιστότοπο, ένα είδος portal για την Ελληνική Επανάσταση.

Εκδηλώσεις – Διαλέξεις (προσεχείς)

- Το Σεμινάριο Διδασκόντων, ένας παλαιός «θεσμός» που την περίοδο της πανδημίας είχε ατονήσει, «αναβίωσε» το τρέχον έτος στον

Τομέα Φιλοσοφίας και Θεωρίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας. Η επόμενη διάλεξη θα λάβει χώρα στο ΙΦΕ, Αίθουσα Γ', την **Τρίτη 20 Φεβρου-**

αρίου 2024, στις 7 μ.μ. και θα δοθεί από την Δρ **Vanessa Seifert** με τίτλο «**Metaphysics of Chemistry: What are chemical reactions?**».

- Σεμινάριο μεταπτυχιακών, υπ. Διδασκτόρων και μεταδιδασκτόρων, Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης. Πρόγραμμα Συναντήσεων Άνοιξη 2024. Οι συναντήσεις θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης και διαδικτυακά στην ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΚΟΥΝΤΑΡΟΥΛΗ στο Κτήριο της Γραμματείας (πρώτη στάση Πανεπιστημιούπολης), ώρα **6-8 μ.μ.** Ο σύνδεσμος συμμετοχής μέσω Webex είναι [εδώ](#):

-6 Φεβρουαρίου, 2024

Eno Agolli (Rutgers University, USA): "Counterpossible conditionals and presupposition failure"

-27 Φεβρουαρίου, 2024

Κοσμάς Μπρουσαλης (ΕΚΠΑ)

«Τα Κατωφερή Μονοπάτια προς τον Δομικό Ρεαλισμό: Μια Εσωτερική Ασυνέπεια και μια Πρόταση Συμφιλίωσης»

-26 Μαρτίου, 2024

Ελένη Μαθιού ([Universität Bonn](#))

«Η αφανής αντιπαράθεση για την αυτοσυνειδησία»

-16 Απριλίου, 2024

Αθανάσιος Χριστοφιλόπουλος (ΕΚΠΑ)

«Από το φάσμα φωτός στο κβάντο φωτός. Μία ιστορική αναδρομή»

- Το **Athens Colloquium in Ancient Philosophy** είναι ένα φόρουμ επιστημονικής έρευνας και διαλόγου για όλα τα θέματα και τις πτυχές της Αρχαίας Φιλοσοφίας, συμπεριλαμβαν-

νομένης της σύγχρονης πρόσληψής της. Διοργανώνεται από το **The Athens MA in Ancient Philosophy**, σε συνεργασία με το Κέντρο Ερεύνες Ελληνικής Φιλοσοφίας της Ακαδημίας Αθηνών. Οι ομιλίες γίνονται μία φορά το μήνα, **Πέμπτη ώρα 7 μ.μ.**, στη Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη Έλλης Λαμπρίδη (Υψηλάντου 9, 10675 Αθήνα). Οι ομιλίες έχουν διάρκεια 30-40 λεπτών, ακολουθούμενες από μια εστιασμένη κριτική συζήτηση που μπορεί να διαρκέσει έως και 60 λεπτά. Το πρόγραμμα των επόμενων ομιλιών του ακαδ. έτους 2023-24 έχει ως εξής:

- 15 Φεβρ. **George Karamanolis**:

"A forgotten aristotelian ethical work: the case of *Magna Moralia*"

- 14 Μαρτ. **Chloe Balla**:

"Socrates in the *Phaedo*"

- 18 Απρ. **Doukas Kapantais**:

"'Necessary conclusion' in Kripke frames and in *Prior Analytics*, I, 10"

- 16 Μαΐ. **Ioanna Tigani**:

"Ten Categories as models of dialectical problems and premisses"

- 13 Ιουν. **Alexander Nehamas**: What Do We Learn About Philosophers and Philosophy in *Republic V*?"

- Η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια **Ελένη Γέμτου** θα δώσει τρεις διαδικτυακές διαλέξεις στον πολιτιστικό σύλλογο [Πύρνα](#) με γενικό τίτλο «**Νεοϊμπρεσιονισμός**» με αφορμή την ομώνυμη έκθεση που γίνεται στο μουσείο Γουλανδρή. Οι επιμέρους τίτλοι είναι:

1η Διάλεξη: Επιστήμη και Ιμπρεσιονισμός ως προϋποθέσεις για το κίνημα του Νεοϊμπρεσιονισμού (13/2/2024, 18:30).

2η Διάλεξη: Οι πρωτεργάτες του Νεοϊμπρεσιονισμού και το έργο τους (20/2/2024,18:30).

3η Διάλεξη: Οι προεκτάσεις του Νεοϊμπρεσιονισμού μετά τον θάνατο του Seurat (27/2/2024, 18:30).

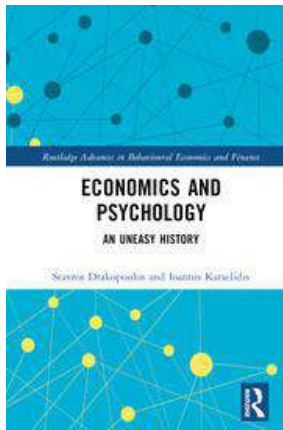

Πρόσφατες Δημοσιεύσεις Μελών του Τμήματος

- **Μονογραφία:**

Drakopoulos, Stavros and Ioannis Katselidis, *Economics and Psychology: An Uneasy History*, Abingdon: Routledge, 2024.

Σύνοψη: Με την άνοδο των σύγχρονων συμπεριφορικών οικονομικών και το αυξανόμενο ενδιαφέρον για την έρευνα της υποκειμενικής ευημερίας, το ζήτημα της σχέσης μεταξύ οικονομικών και ψυχολογίας επανήλθε στο προσκήνιο. Βασικό στην ιστορία της οικονομικής σκέψης, το βιβλίο αυτό διερευνά την ιστορική σχέση μεταξύ των δύο κλάδων. Το βιβλίο ξεκινά με μια περιγραφή των πρωταρχικών φιλοσοφικών βάσεων των πρώτων επιχειρημάτων που υποστήριζαν την αλληλεπίδραση μεταξύ οικονομικών και ψυχολογίας. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζονται τόσο οι κλασικοί οικονομολόγοι όσο και άλλοι εξέχοντες προ-μαρτζίναλιστές συγγραφείς. Η συζήτηση που ακολουθεί διερευνά την Οριακή-Μαρτζίναλιστι-

κή επανάσταση και τον τρόπο με τον οποίο σημαντικοί οικονομολόγοι όπως ο Jevons και ο Edgeworth, επηρεασμένοι από προ-μαρτζίναλιστές συγγραφείς, ενσωμάτωσαν ιδέες και πορίσματα από την ψυχολογία. Στη συνέχεια, το βιβλίο περιγράφει πώς, ακολουθώντας τη λεγόμενη «Παρετιανή στροφή», οι πρώτοι νεοκλασικοί οικονομολόγοι προσπάθησαν να αποβάλουν τις ψυχολογικές έννοιες από την οικονομική ανάλυση. Σε συνδυασμό με τον αυξανόμενο φορμαλισμό, την επιρροή του επιστημονικού ιδεώδους της κλασικής φυσικής και την επίδραση του θετικισμού, αυτή η μεθοδολογική στάση έγινε κυρίαρχη στη σύγχρονη ορθόδοξη οικονομική επιστήμη. Αντίθετα, οι μη κυρίαρχες παραδόσεις συνέχισαν να αναγνωρίζουν τη σημασία της ψυχολογίας στην οικονομική τους ανάλυση. Η παράδοση αυτή περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα λεγόμενα παλαιά συμπεριφορικά οικονομικά, κυρίως του Herbert Simon και του George Katona. Η αναβίωση της ψυχολογίας στα οικονομικά ήρθε κυρίως με την εμφάνιση και την ανάπτυξη των νέων συμπεριφορικών οικονομικών ως ξεχωριστού κλάδου κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Η τάση αυτή υποβοηθήθηκε περαιτέρω από την εμφάνιση των οικονομικών της υποκειμενικής ευημερίας. Τέλος, το βιβλίο διερευνά εν συντομία την κατάσταση της τρέχουσας συζήτησης

σχετικά με τη σχέση μεταξύ οικονομικών και ψυχολογίας. Το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει ανεκτίμητο ανάγνωσμα για όποιον ενδιαφέρεται για την ιστορία της μελέτης των οικονομικών και της ψυχολογίας. Θα έχει επίσης μεγάλο ενδιαφέρον για τους φοιτητές και τους μελετητές της ιστορίας της οικονομικής σκέψης, των ψυχολογικών οικονομικών, των συμπεριφορικών οικονομικών και της ιστορίας και της φιλοσοφίας των κοινωνικών επιστημών.

• **Συλλογικός Τόμος:**

Panagiotis Charitos, Theodore Arabatzis, Harry Cliff, Günther Dissertori, Juliette Forneris, Jason Li-Ying, eds., [*Big Science in the 21st Century Economic and Societal Impacts*](#), Bristol: IOP Publishing Ltd , 2023, pp. xviii + 426.

Σύνοψη: Το βιβλίο *Big Science in the 21st Century*, το οποίο έχει συγγράψει μια ομάδα διαφορετικών συγγραφέων, προσφέρει μια πολύπλευρη εικόνα των προκλήσεων, των πλεονεκτημάτων και των μετασχηματισμών της Μεγάλης Επιστήμης σε διάφορους επιστημονικούς κλάδους και γεωγραφικές περιοχές. Εξετάζεται ο ρόλος της Μεγάλης Επιστήμης στη διαμόρφωση του κόσμου

στον οποίο ζούμε, από τις ιστορικές ρίζες της μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έως τον σύγχρονο διεπιστημονικό και διεθνή χαρακτήρα της. Το βιβλίο αποτελείται από πέντε μέρη, καθένα από τα οποία προσφέρει μοναδικές πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο της Μεγάλης Επιστήμης. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται τα διδάγματα από τους οργανισμούς της Μεγάλης Επιστήμης και τις βέλτιστες πρακτικές για την αύξηση της ωφελιμότητας της για την κοινωνία. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι απόψεις σημαντικών οικονομολόγων που έχουν εργαστεί πάνω στην αποτίμηση των κοινωνικοοικονομικών ωφελημάτων των ερευνητικών υποδομών μεγάλης κλίμακας. Στο τρίτο μέρος παρακολουθείται η εξέλιξη της Μεγάλης Επιστήμης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το τέταρτο μέρος εστιάζει στις εκπαιδευτικές και πολιτιστικές επιπτώσεις της Μεγάλης Επιστήμης πέρα από τα όρια του εργαστηρίου, από την γκαλερί τέχνης μέχρι τη σχολική τάξη. Το τελευταίο μέρος δίνει μια πιο ευρεία προοπτική για τη Μεγάλη Επιστήμη, με συνεισφορές από άλλες ηπείρους εκτός της Βόρειας Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης. Το βιβλίο απευθύνεται σε επαγγελματίες που ασχολούνται με την επιστημονική πολιτική και τη διοίκηση, σε οικονομολόγους που ενδιαφέρονται για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας, σε ιστορικούς της επιστήμης και της τεχνολογίας και σε όσους ενδιαφέρονται για την επικοινωνία και την προβολή της επιστήμης.

• **Αρθρα:**

- Arapostathis, S., Fotopoulos, Y. (2023). [“Between Material Dependencies, Natural Commons and Politics of Electrical Transitions: State as Networks of Power in Greece, 1940–2010.”](#) In: Carlson, W.B., Conway, E.M. (eds) *Electrical Conquest. Archimedes*, vol 67. Springer, Cham., 141-171.
- Drakopoulos, S. (2024). [“Value Judgements, Positivism and Utility Comparisons in Economics”](#), *Journal of Business Ethics*, 189.3: 423-37.
- Gotsis, G., Grimani, A. (2024a). [“Fostering Vaccination of Older Adults Against COVID-19”](#). In: Marques, J. (ed.), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.
- Gotsis, G., Grimani, A. (2024b). [“Leadership and Inclusive Healthcare System: Managing Vaccine Hesitancy Among Healthcare Personnel”](#). In: Marques, J. (ed.), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.
- Gotsis, G., Grimani, A. (2024c). [“Fostering Inclusive Healthcare During the COVID-19 Pandemic Through Religious Leadership”](#). In: Marques, J. (ed.), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.
- Gotsis, G., Grimani, A. (2024d). [“Humanistic Leadership: A Global Roadmap Toward Inclusion”](#). In: Marques, J. (ed.), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.
- Gotsis, G., Grimani, A. (2024e). [“Leading with Compassion: Fostering Inclusive Healthcare Organizations”](#). In: Marques, J. (ed.), *Encyclopedia of Diversity, Equity, Inclusion and Spirituality*. Springer, Cham.
- Hatzimoysis, A. (2023). «Η αναγκαιότητα του καλού», *Δευκαλίων* 37/1-2: 5-21.
- Hatzimoysis, A. (2024). [“Valent Representation: Problems and Prospects”](#), *Journal of Philosophy of Emotion* 5.2: 17-23.
- Karampatsos, C., Tzokas, S., Velegrakis, G., & Harlaftis, G. (2023). [“Is There Oil in Greece? Oil Exploration and Scientific Conflict during the First Years of the Greek Geological Survey \(1917–1925\)”](#). *The Historical Review/La Revue Historique*, 19(1), 77–112.
- Karampatsos, C., Tzokas, S., Velegrakis, G., (2023). [“The endless potentiality: A century and a half of Greek oil aspirations \(and what often becomes of them\)”](#), *Journal of Energy History/Revue d’Histoire de l’Énergie [Online]*, n°10.
- Sachini, E., Sioumalas-Christodoulou, K., Chrysomallidis, Ch., Siganos, G., Megas, G., Androutsopoulou, M., Tympas, A. and N. Karampekios. (2024). [“Mapping the Technology Transfer Offices in Greece: Initial Outcomes Concerning Medical and Health Technologies and Next Steps”](#), *Journal of Knowledge Economy*.
- Simos, M. (2023). [“Uncanny Traces: Villiers de l’Isle-Adam’s Critique of the Metaphysics of Selfhood”](#). In D.

Goodman and M. Clemente (eds.), *Routledge International Handbook of Psychoanalysis, Subjectivity, and Technology*, Routledge, pp. 302–322.

- Tzafestas, E. (2023). "[Toward Epidemic Computer Art](#)", *Proceedings of GA2023, XXVI Generative Art*, Rome, Italy, Dec. 2023.

Italy, Dec. 2023.

- Baumgartner, R., Arora, P., Bath, C. (...), Vlanton, K., Wiggert K., & Williams, R. "[Fair and equitable AI in biomedical research and healthcare: Social science perspectives](#)", *Artificial Intelligence in Medicine* 144 (2023): 102658.

Νέο μέλος ΔΕΠ

• Το Τμήμα καλωσορίζει την Δρ **Κατερίνα Βλαντώνη**, η οποία εξελέγη **Επίκουρη Καθηγήτρια** με γνωστικό αντικείμενο την **Ιστορία της Βιοϊατρικής Επιστήμης και Τεχνολογίας**. Η Κατερίνα Βλαντώνη (BSc & PhD ΕΚΠΑ, MA Maastricht University) ειδικεύεται στην ιστορία της βιοϊατρικής επιστήμης και τεχνολογίας. Είναι επιστημονική υπεύθυνη ερευνητικής ομάδας στο πλαίσιο του έργου "[BIO-CONTEXT: Contextualizing biobanking in Greece: histories, practices, discourses](#)", το οποίο χρηματοδοτείται από το ΕΛΙΔΕΚ, ενώ η έρευνά της έχει υποστηριχθεί από υποτροφία του Visiting Fellows Program, History Office, US National Institutes of Health (Bethesda, ΗΠΑ), υποτροφία *Ηράκλειτος II* (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και ΕΣΠΑ/«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»), "Υποτροφία Αριστείας ΙΚΥ για εκπόνηση Μεταδιδακτορικής Έρευνας στην Ελλάδα - Πρόγραμμα Siemens" και από χρηματοδότηση του Ιδρύματος Ωνάση. Έχει συμμετάσχει ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια σε ευρωπαϊκά και εθνικά έργα, όπως στα "InsSciDE: Inventing a shared Science Diplomacy for Europe" (EE Horizon 2020), "HoNESt: History of Nuclear Energy and Society" (EE Eura-

tom Research and Training Programme) και "RISK CHANGE" (EE Creative Europe). Ως διδακτορική φοιτήτρια συμμετείχε στα διεθνή ερευνητικά έργα "Papyrus: Cultural and historical digital libraries dynamically mined from news archives" (EE FP7) και "Inventing Europe: Technology and the Making of Europe, 1850 to the Present" (European Science Foundation).

Από την τελετή ορκωμοσίας, Κεντρικό Κτήριο, ΕΚΠΑ

Έχει διδάξει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα στο ΕΚΠΑ, στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (Τμήμα Μηχανικών Βιοϊατρικής και Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών) και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Κείμενα της έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά καθώς και σε συλλογικούς τόμους. Είναι μέλος της Διοικούσας Επιτροπής (Management Committee) του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ιστορικών της Τεχνολογίας "Tensions of Europe: Research Network on History, Technology and Europe".

Νέο Εργαστήριο

• Την 1^η Δεκεμβρίου 2023 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η απόφαση για την ίδρυση του «**Εργαστηρίου Πολιτικής και Θεσμικής Θεωρίας και Ιστορίας των Ιδεών**». Στο εργαστήριο τοποθετήθηκαν, με αίτησή τους, πέντε μέλη ΔΕΠ (Γιώργος Γκότσης, Σταύρος Δρακόπουλος, Παναγιώτης Θανάσας, Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος, Αριστείδης Χατζής)

και ένα μέλος ΕΔΙΠ (**Κατερίνα Δερμιτζάκη**). Στις 29 Ιανουαρίου 2024 τα μέλη του Εργαστηρίου εξέλεξαν τον **Αριστείδη Χατζή** ως διευθυντή. Το Εργαστήριο θα στεγάζεται στο νέο κτίριο, θα διαθέτει πολύ μεγάλη βιβλιοθήκη Ελληνικής ιστορίας, πολιτικής θεωρίας, ιστορίας των θεσμών και των ιδεών, υπολογιστές με πρόσβαση στο δίκτυο του ΕΚΠΑ και μηχανήμα προβολής διαφανειών.

Φοιτητιβίσματα

• Ξεκινά την **Κυριακή 14 Ιανουαρίου 2024, 10:30-11:00**, η μετάδοση της νέας συγκομιδής φοιτητικών ντοκιμαντέρ της σειράς «**Φοιτητιβίσματα**», που παράγονται στο πλαίσιο του διαπανεπιστημιακού προγράμματος ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ. Στο ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ 2023 συμμετείχαν 55 επίλεκτοι φοιτητές και φοιτήτριες από 37 Τμήματα, από 18 ΑΕΙ. Μεταξύ αυτών συμμετέχει και το ΙΦΕ με σύνδεσμο τον Καθηγητή **Χρήστο Παπαθεοδώρου**. Οι φοιτητές επιδοτήθηκαν από την Βουλή επί ένα εξάμηνο για την πρακτική τους άσκηση ώστε, με την καθοδήγηση καθηγητών τους και την εποπτεία του Καναλιού, να δημιουργήσουν συνεργατικά μικρά ντοκιμαντέρ με γενική θεματική κατεύθυνση «**Περιβάλλον**». Προηγήθηκε ένα εντατικό διεπιστημονικό τηλεσεμινάριο με την εθελοντική συμμετοχή πανεπιστημιακών του δικτύου του ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, καθώς και

διακεκριμένων επαγγελματιών του οπτικοακουστικού χώρου. Το πρόγραμμα ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ, που σχεδιάστηκε πιλοτικά το 2014 με πρωτοβουλία του Τηλεοπτικού Σταθμού της Βουλής σε συνεργασία με το Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας & Επικοινωνίας του Παν/ίου Αιγαίου και από το 2018 εξελίχθηκε σε διατμηματικό και διαπανεπιστημιακό πρόγραμμα, διασυνδέει πλέον το σύνολο των οπτικοακουστικών και καλλιτεχνικών τμημάτων των ελληνικών ΑΕΙ, αποτελώντας μοναδικό και πολύτιμο θεσμό για την φοιτητική δημιουργία. Σύντομα θα ξεκινήσει η προσεχής έκδοση του ομόφωνη προγράμματος για το 2024, ενώ με απόφαση της Συνόδου των Πρυτάνεων το ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ τελεί πλέον υπό την αιγίδα της. Τα Φοιτητιβίσματα προβάλλονται κάθε **Κυριακή 10.30-11.00** και σε επανάληψη κάθε Σάββατο πρωί 9:30-10:00 στον **Τηλεοπτικό Σταθμό της Βουλής των Ελλήνων**. Το αναλυτικό πρόγραμμα είναι [εδώ](#).

Μαθητικός Διαγωνισμός

• Το ΙΦΕ προκηρύσσει **μαθητικό διαγωνισμό** με θέμα «**Από την κατανόηση, στην αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης: η συμβολή της ιστορίας και της φιλοσοφίας της επιστήμης και της τεχνολογίας**» και καλεί μαθητές και μαθήτριες με ευρύτητα γνώσεων, δημιουργικότητα, αναλυτική και συνθετική σκέψη, επικοινωνιακές δεξιότητες, κριτικό πνεύμα, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και ευελιξία μέσα από μία διεπιστημονική προσέγγιση να αναπτύξουν τις απόψεις τους για το θέμα. **Σκοπός** του διαγωνισμού είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες να αντιληφθούν τους τρόπους που μπορεί να συμβάλλει η ιστορία και η φιλοσοφία της επιστήμης και της τεχνολογίας στην κατανόηση και την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης σε τοπικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Ο διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες των Β΄ και Γ΄ τάξεων του

Γυμνασίου και των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Λυκείου της Ελλάδας και της ομογένειας και τους/τις καλεί να συγγράψουν εργασία έκτασης από 1.500 μέχρι 2.000 λέξεις, συμπεριλαμβανομένων και 5 βιβλιογραφικών αναφορών. Το κείμενο θα πρέπει να είναι σε επεξεργάσιμη μορφή (docx ή σχετική) και να συνοδεύεται από μία πρωτότυπη φωτογραφία ή φωτογραφία ενός πρωτότυπου κολλάζ ή σχεδίου (σε ανάλυση 300 dpi) με σχετική επεξηγηματική λεζάντα. Η εργασία που θα υποβληθεί, μπορεί να είναι είτε ατομική είτε ομαδική (μέχρι 4 μαθητές/-ήτριες). Τα σχολεία, μέσω των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών καλούνται να υποβάλουν στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του ΕΚΠΑ τις υποψηφιότητες των μαθητών/μαθητριών τους, από τις 15/1/2024 μέχρι τις **30/04/2024** στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

activities@phs.uoa.gr

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε [εδώ](#).

Νέο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

• Το νέο αγγλόφωνο διετές [MSc/MA «Logic»](#) αποσκοπεί να προαγάγει τη γνώση και την έρευνα στην επιστήμη της Λογικής και στην αλληλεπίδρασή της με τα Μαθηματικά (κυρίως σε σχέση με τη θεμελίωση αυτών) και τη Φιλοσοφία (κυρίως σε σχέση με την εφαρμογή της Λογικής σε κεντρικούς φιλοσοφικούς κλάδους). Θα παρέχει υψηλού επιπέδου κατάρτιση τόσο για τις ανάγκες της έρευνας όσο και για

τις ανάγκες της εκπαίδευσης και οποιουδήποτε άλλου χώρου προϋποθέτει δεξιότητες για αναλυτική και συνθετική σκέψη, διαθέτοντας τρεις ειδικεύσεις: «History and Philosophy of Logic», «Logic and Foundations of Mathematics» και «Mathematical Logic». Αποτελεί προϊόν συνεργασίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Φυσικών Επιστημών)

και της Ακαδημίας Αθηνών (Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Φιλοσοφίας). Η επιστήμη της Λογικής μελετά την ορθή επιχειρηματολογία, δηλαδή τις αρχές και μεθόδους έγκυρης εξαγωγής συμπερασμάτων από υποθέσεις, ανεξάρτητα από συγκεκριμένα πλαίσια διερεύνησης. Παρά τη μεγάλη σημασία της, στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης), του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και γενικότερα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της

νοτιοανατολικής Ευρώπης και Μεσογείου, επί του παρόντος δεν λειτουργεί κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα στο αντικείμενο «Logic». Στον ελληνικό χώρο λειτουργεί το πρόγραμμα «Αλγόριθμοι, Λογική και Διακριτά Μαθηματικά» (στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ), αλλά έχει πολύ διαφορετικό χαρακτήρα, αφού εστιάζει στη θεωρητική πληροφορική. Έτσι, το νέο μεταπτυχιακό θα καλύψει ένα κενό. Ο σκοπός είναι να αρχίσει να λειτουργεί τον Σεπτέμβριο του 2024.

Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης, Πανεπιστημιούπολη, Άνω Ιλίσια, 15771, Αθήνα. Τηλ.: +30-2107275586. **Ιστοσελίδα:** <https://www.phs.uoa.gr/>

Πρόεδρος Τμήματος: Καθηγητής Αντώνης Χατζημωυσής

Υπεύθυνος Σύνταξης Ενημερωτικού Δελτίου: Αναπλ. Καθηγητής Πέτρος Μπούρας-Βαλλιανάτος

Υπεύθυνος Ιστοχώρου Ενημερωτικού Δελτίου: Καθηγητής Χρήστος Παπαθεοδώρου

Για εγγραφή στο Ενημερωτικό Δελτίο παρακαλώ όπως στείλετε email στο pbourasval@phs.uoa.gr

Το επόμενο Ενημερωτικό Δελτίο θα δημοσιευθεί αρχές Απριλίου 2024. Σας παρακαλώ όπως στείλετε τις ειδήσεις σας έως 29 Μαρτίου 2024 στο pbourasval@phs.uoa.gr